

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. **În străinătate** Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

•••□•••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Creditele speciale. — Reflexiuni în legătură cu Raportul B. N. R. pe anul 1936. — *Cronica:* „Prima Ardeleană”. — *Bilanțuri:* „Ardeleana”, institut de credit și economii s. p. a., Orăștie. „Andreiana”, institut de credit și de economii, s. a. Rășinari, jud. Sibiu. „Banca Victoria”, s. p. a., Agrișteu. „Corvineana”, institut de credit și economii, s. p. a., Hunedoara. „Prima Ardeleană”, Cluj.

Creditele speciale.

Am vorbit altădată de faptul îmbucurător că s'a pus în ultimul timp un accent deosebit pe problema creditului. Această problemă a fost extinsă în special la micile clase producătoare și la clasele salariate. Nu mai este cazul să discutăm aici importanța fenomenului. Creditul se desbate doar la noi în țară de atât de amar de vreme. Ceeace însă pune chestiunea într'o situație deosebită, este faptul curios, că până acum creditul de felul celui menționat, deși atât de necesar, n'a putut fi realizat. Cum se face deci, că actualmente, ca la semnul unei baghete magice, pot să răsară din pământ trei feluri de credite?

Oricât ne-am trudit, n'am putut să vedem mai de aproape felul de a funcționa și mai cu seamă de a-și aduna capitalurile de lucru, al diferitelor credite, cari se anunță. Din discuțiunile generale cari s'au dus în presă și Parlament, se pare că se pune mare importanță pe contribuția bugetară a Statului. Fără îndoială că Statul are mari obligațiuni în această privință. Și în ce privește clasa

agricolă, dar cu atât mai mult în ce privește clasa meșteșugărească, Statul este obligat să vegheze la buna lor capacitate de producție, deoarece o producție agricolă bună, însemnează atunci când e urmărită cu sistem, o fărâșime înstărită, iar o clasă meșteșugărească cu largi perspective de muncă, de puterilor Statului o fortificare deosebită, socială și națională.

Argumente tot atât de juste, ar pleda și pentru soarta clasei funcționărești. Fiindcă însă aici creditul are cu totul altă menire decât producția propriu zisă, vom privi problema dintr'un alt punct de vedere și o vom trata cu totul sub alte aspecte. Trebuie să ne dăm seama, că creditul funcționăresc nu este propriu zis un credit productiv, ci el are menirea mai mult națională, să fortifice capacitatea de existență a celor, cari cârmuesc puterea administrativă a țării.

Creditul fărânesc și meșteșugăresc se deosebește deci de acesta din urmă, ea fiind pur și simplu o acțiune, care se încadrează în fenomenele clasice ale mecanismului economic: cu cât mai mult capital, cu atât mai multă producție, cu atât mai rapidă circulație a banului și deci proporțional cu atât mai bun profit. Și creditul agricol și cel meșteșugăresc, întrebuițat cu judecată și cu calcul mărește bunăstarea aceluia, care-l utilizează. În această privință orice controversă este exclusă.

Dar acum, marea întrebare, care se pune este: de unde vom lua capitalurile

necesare, când știut este că Statul s'a angajat pe atâtea drumuri? El a preluat portofoliul putred, el a finanțat conversiunea, el participă cu capital la mișcarea cooperativă, el este silit să înzestreze masiv armata, etc. etc. De aici apoi marea nedumerire asupra surselor financiare, din cari acest Stat, va putea acoperi nevoile de capital, pentru instituțiunile de credit pe cari vrea să le înființeze.

Să nu pierdem din vedere când vorbim de capitalul necesar creditelor speciale de cari ne ocupăm, că acesta trebuie să reprezinte sume uriașe. Atât clasa țărănească, cât și cea meșteșugărească este nu numai număroasă, dar pentru a face față nevoilor de capital cu care să-și intensifice producția, au fiecare în parte nevoie, de sume importante. Natural, vorbim de cazul când prin credit se urmărește o acțiune intensă care să străbată până la cea mai umilă persoană și nu de bagatelizări meschine în care interesul politic să premergea celui economic. În proporția în care vedem deci noi lucrurile desfășurându-se, capitalurile necesare realizării creditelor țărănești și meșteșugărești, se ridică la sume, cari nu vor putea fi acoperite din actualele resurse istovite ale trezoreriei publice. Așa fiind, încă în mod prealabil, se ridică marele semn de întrebare când e vorba să punem pe picior de realizare, instituțiuni de credit așa de importante pentru susținerea osaturii sociale a Statului român, ca cele cari se discută. Iluzia de altfel a fost puțin decolorată de roziul ei inițial, de unele spirite mai îndrăznețe, cari au constatat cu surprindere că în felul cum se urmărește realizarea creditului țărănesc, ar veni pe cap de producător doar o sumă infimă care poate fi un bacșiș, dar nu poate fi considerată credit, cu funcțiunile pe cari acesta le incumbă. Rămâne astfel deschisă o chestiune care nu poate fi luată dela ordinea zilei, decât dacă i se dă o rezolvare reală.

Dar acum să ne întoarcem puțin privirile spre a examina în prealabil problema agricolă propriu zisă, din punctul de vedere al valorii productive pe care ea o reprezintă prin întinderea proprietății și să ne facem o idee dacă așa cum aceasta se prezintă mai poate să

fie în stare de valorificare economică sau nu. Este lucru știut că proprietatea țărănească s'a fracționat până la pulverizare. Dacă este așa, mai poate da vreun rezultat exploatarea ei sau trebuie luate măsuri deosebite și premergătoare acordării oricărui credit?

Fără îndoială că privită astfel problema lucrurilor capătă cu totul altă înfățișare. Nu se pot acorda credite decât unei proprietăți, care prin întinderea ei reprezintă o exploatare economică în adevăratul înțeles al cuvântului. Dacă nu se va ține seama de acest adevăr, nu numai că creditul nu va ajuta la nimic, dar ne vom găsi în curând în fața nevoii de a face alte conversiuni, degenerând astfel cu bună știință noțiunea productivității agricole. În felul acesta economia românească nu va fi niciodată capabilă de vreun efort deosebit, ci va continua să vegeteze la adăpostul versurilor romantice ale unor indivizi cari nu-i dau altă importanță decât aceea a numărului electoral.

Spre a nu ajunge aici este necesar să punem lucrurile la punct cu toată seriozitatea. Nu numai pentru cazul când creditul agricol va putea fi realizat, ci chiar când acesta n'ar putea lua ființă, economia românească trebuie să suporte transformări de întinderi prin reforme juridice fundamentale. Lucrurile nu sunt noi de altfel și soluțiunile s'au pus de atâtea ori pe tapet. Trebuie însă privită problema în adâncurile sale și mai cu seamă în consecințele deosebite pe cari trebuie să le înfăptuiască.

Nici creditul meșteșugăresc nu poate funcționa, odată înfăptuit, fără a se preciza anumite condițiuni în cadrul cărora trebuie să se miște. Este vorba aici evident de capacitatea de credit pe care o poate prezenta fiecare meseriaș în parte. Și când zicem capacitate de credit, nu înțelegem suma pe care fiecare ar împrumuta-o, ademenit de condițiunile avantajoase în cari i s'ar acorda, ci ne referim mai cu seamă la calitățile individuale ale meseriașului cari îl pun în situația, să dea creditului luat o întreprindere cu maximum de randament și cu maximum de profit. Din felul cum meseriașul va ști să utilizeze creditul, nu numai că va avea el o fructificare bună a strădaniei sale, dar va avea repercu-

siuni indirecte, de natură națională și socială.

Meseriașul la noi în țară trăiește într'adevăr pe propriile lui picioare. Nu există nici măcar în germene un institut de credit de această natură. Atunci se întâmplă fenomenul trist, că meșteșugarul sărac, oricât de capabil ar fi, nu are de unde să-și procure material, atunci când își începe activitatea. E silit astfel, sau să rămână lefegiu, sau să stea în legătură cu vechiul patron, dacă vrea să înceapă munca pe cont propriu. Ce însemnează aceasta. Insemnează că e legat și ca preț de lucru și ca material, bun, rău cum ar fi, de bunavoința patronului. Cum acesta nu e bucuros să aibă o nouă concurență, va proceda de sigur așa, ca pe de o parte să-și aibă câștigul asigurat, iar pe de altă parte să nu fie stângenit de neofit, orice calități ar întruni acesta. De sigur că urmarea va fi descurajarea pentru începător, pentru că nu-i va conveni să lucreze independent hărțuit din toate părțile și cu pierdere, atunci când ca salariat, are asigurat un minimum de existență.

Creditul meșteșugăresc este deci pentru țara noastră de o importanță tot așa de mare ca și creditul țărănesc. Cel dintâi are chiar în unele privințe, funcțiuni, cari depășesc ca importanță pe cel din urmă, la noi în țară. Într'adevăr suntem un popor, cu o economie în plină construcție. Capitala țării înghite în construcțiuni sume fabuloase, iar după ea celelalte orașe se întrec, care mai de care, să se înfrumuseze. Condițiunile noi de dezvoltare impuse de prescripțiuni edilitare și urbanistice, fac ca la fiecare pas, sursele de muncă de orice fel, să se mărească. La rândul lor autoritățile pun mereu în evidență nevoia de adăposturi pentru cazuri de atacuri aeriene, impun construcțiuni de hangare, aerogări, circuite de mișcare, etc. etc. Toate acestea la un loc, reprezintă un vast șantier național, în cadrul căruia munca profesională românească poate să activeze cu mari foloase. Activarea însă presupune posibilități de participare cari în actuala situațiune a creditului sunt cu desăvârșire excluse.

Trebuește aici să facem remarcă tristă că mai puține posibilități de participare la munca ce se desfășoară în

cadrul ridicării economiei românești, o are meșteșugarul român. În general întreprinderile, cari concurează sunt sau străine, sau conduse de străini. De aceea, nevoile meșteșugărești le execută cu semenii de ai lor, cari chiar dacă sunt supuși români, nu dau nici o contribuție la stratificarea socială care ne preocupă pe noi. Pe urmă marile magazine de materiale, au în foarte rare cazuri înțelegerea ce trebuie să o arate meseriașului român. Din aceste cauze el lansează și lucrează cu rezultate mediocre.

Un meseriaș alimentat de credit, poate oferi el însuși în anumite condițiuni, ușurări de plată clienților lui. Faptul acesta pentru o seamă de clienți, nu este indiferent. În epoca de după războiu, împroprietărirea a făcut în toate orașele, mulți proprietari români. Foarte puțini din ei au putut construi în condițiuni largi fără a recurge la plata în rate. În special instalațiunile interioare de apă, canal, electrică, se fac cam pe această cale. A putut meseriașul român să accepte asemenea condițiuni de plată? Am putea spune că aproape de loc. În felul acesta economia românească a pierdut pe două căi: pe de o parte nu s'a putut utiliza forța de muncă românească, iar pe de altă parte, Românii au trebuit să aducă câștig meseriașilor străini, atunci când noi vrem cu atâta ardoare să ne jortificăm orașele.

Iată importanța creditelor speciale, dar în același timp și problemelor cărorora trebuie să le facă față.

ING. GH. BRÂNDUȘ.

Reflexiuni în legătură cu Raportul B. N. R. pe anul 1936.

Dacă comparăm Raportul B. N. R. pe a. 1936 cu acela pe a. 1935, în ce privește băncile românești din Ardeal, vom găsi, că unele lucruri de mare importanță, cari au fost făgăduite în Raportul pe a. 1935, nu au fost împlinite.

Scoatem în relief din amintitul raport, următorul pasaj:

„O chestiune deosebit de importantă se pune referitor la situația băncilor din Ardeal, consolidarea creditului românesc în provinciile alipite prezentând un aspect național, ce depășește aspectul pur economic. Institutul de Emisiune va cerceta cu toată atențiunea această problemă, și va da o soluțiune în deplin acord cu interesele naționale și economice“.

Cu drept cuvânt ne-am fi așteptat să vedem realizându-se ceva din promisiunea aceasta în decursul anului trecut. Inlesnirile așteptate în comerțul bancar și o relaxare a restricțiilor la cari sunt supuse băncile, nu s'au împlinit. În consecință în Raportul pe a. 1936 nici nu putem afla nimic ce ar indica o schimbare în atitudinea B. N. R.-ului față de necesitățile creditului în Ardeal. Aici, și credem că și în alte regiuni ale țării, politica financiară ar trebui îndrumată, ca să putem reveni iarăși la posibilitatea de a acorda credite pe termen lung, căci altfel agricultura nu e servită. Ori în această privință încă nu s'a făcut nimic.

În schimb B. N. R. face propuneri guvernului, de a înființa institute noi de credit, cu menirea de a alimenta cu credite diferite categorii de profesioniști. Instituțiunile acestea ar fi:

1. Institutul Național de Credit Agricol;
2. " " " " " Meștesugăresc;
3. " " " " " Funcționăresc.

Se prea poate ca propunerile acestea să devină legi, însă dela lege până la împlinire e un drum lung. Căci prin înființarea acestor institute de credit se impun statului sarcini grele financiare.

Să luăm numai „Institutul Național de Credit Agricol”, care ne interesează mai de aproape, deoarece dl ministru Cancicov a promis, că în cadrele acestei instituțiuni și băncile românești din Ardeal și Bănat, grupate în „Solidaritatea”, vor avea un tratament egal cu al cooperativelor de credit din Vechiul Regat, cari, după cum se știe, la conversiune au fost menajate în mod deosebit.

Capitalul societății I. N. C. A. e plănuț la 1 miliard Lei, din care statul va prelua jumătate; afară de aceasta va mai aloca la societate anual câte 100 mil. Lei, în sarcina bugetului ministerului de finanțe.

Este adevărat, că ministerul de finanțe susține, că în anul trecut bugetar am fi avut un excedent — primul după 10 ani de diferite guverne — însă rămâne încă de dovedit, dacă acest excedent este și real, deoarece unii îl contestă. Între aceștia este și dl Virgil Madgearu și o parte însemnată a presei, care nu vede în excedentul afirmativ decât o reclamă politică, menită să arate publicului, că ce e în stare să împlătească un guvern liberal, dacă i se dă răgaz. În poza aceasta, singur guvernul actual a fost în stare să pună ordine în finanțele țării, dela războiu încoace.

Dar chiar faptul în sine al unui excedent bugetar, încă nu ne îndreptățește să încărcăm bugetele viitoare cu sute de milioane, când bine vedem, că situația politică externă ne îndeamnă și pe noi la înarmări, cari ne prevestesc sarcini grele fiscale, peste ceea ce le avem de prezent. Fi-va oare în stare bugetul nostru să supoarte pe lângă cheltuielile cu armamentul, cari la orice caz au precădere, fiindcă e vorba de apărarea națională, și investițiile de miliarde în noi societăți financiare? Nu ar fi fost mai simplu, ca banii destinați ca credite pentru diferitele categorii de profesioniști, să treacă de-a-dreptul, prin intermedierea B. N. R.-ului, chiar și în sume mai puțin masive decât cele proiectate pentru înființarea societăților sus amintite, la băncile deja existente, și încrederea în aceste bănci să se întărească prin legi menite să apere mai eficient ca până acum pe creditor și pe deponentul care împrumută banul? În chipul acesta s'ar fi făcut un serviciu real băncilor din „Solidaritatea”, și s'ar fi ameliorat în fine și condițiile de credit în Ardeal, lucruri pe cari „Solidaritatea” le solicită de atâta vreme. Căci o politică de credit nu se poate baza pe eventualități din viitor, ci numai pe economii reale și existente; pe bani gheață, cari

se pot pune la dispoziția băncilor pe cari voim să le ajutăm.

O altă împrejurare ce ne face să privim sceptic propunerile B. N. R.-ului, este, că ni e teamă că instituțiunile cari se vor înființa, vor ajunge sub influința politicianistă, și se va face iarăși chestie de partid. Ori, nu este un prilej admirabil pentru un partid, să-și plaseze o bună parte din „scumpii” săi partizani, în societăți mamut, noi înființate, cum ar fi și I. N. C. A., mai cu seamă acuma, la spargerea târgului, când e de prevăzut, că mulți acoliși vor rămânea pe uscat? Nu au fost oare băncile noastre, bănci conduse totdeauna solid și circumspect, fără a fi controlate de organe speciale de stat și tutelate pas de pas de cei dela cârma țării? Noule societăți pe cale de a lua ființă, ni se par o nouă tutelă și o nouă piedecă în calea mișcării libere a băncilor noastre. E. V.

CRONICA

Bilanțul „Primei Ardelene” S. A. de asigurări generale Cluj. În numărul nostru de azi publicăm bilanțul acestei societăți pe anul 1936, care bilanț este al 25-lea dela înființare (1911).

Ca și în tot trecutul ei de un pătrar de veac, *Prima Ardeleană* a continuat a progresa și în anul expirat. Afacerile acestei instituții s'au dezvoltat în măsură multumitoare, pe lângă toate greutățile economice ale timpului de față.

În toate ramurile de asigurare s'au înregistrat sporuri de prime simțitoare față de anul 1935. Ele fac rotund suma de Lei 9 milioane.

Citind acest bilanț observăm că articolele, la finea anului, fac Lei 256.340.806 — având disponibilități: în numerar, la Banca Națională a României și la alte bănci, precum și la Casa de păstrare poștală Lei 48 mil. rotund, cu Lei 6 mil. mai mult decât în 1935.

Împrumuturile diverse, aprobate, pe lângă ipotecă și pe polițe de viață se cifrează la Lei 69 mil. rotund, prezentând față de 1935 un spor de rotund Lei 5 mil.

Din activul bilanțului lipsesc depozitele de rezervă ale reasigurătorilor cari în 1935 făceau 83,9 mil. iar anul acesta au crescut la 925 mil. Adăugate rezervele acestea, activele societății se urcă la 348.854.244 — Lei.

Fondurile de garanție ale societății fac Lei 214 mil., iar rezervele tehnice 180 mil. Lei. La finea anului 1935 fondurile de garanții făceau Lei 198,6 mil. iar rezervele tehnice Lei 167,6 mil.

Venitul brut se cifrează la Lei 144 mil. Totalul primelor realizate în cursul anului trecut este de rotund Lei 72 milioane, față de 63 mil. în anul 1935.

În cursul anului expirat, la ramura viață s'au emis polițe asupra unui capital net de 214 mil. lei, iar întregul stoc al instituției este de 658 mil. Lei capital asigurat.

Daunele plătite de societate în 1936 au fost de rotund 24 mil. Lei, la toate ramurile de asigurare (incendiu, efracție, grindină, accidente și viață). În decursul existenței sale de un sfert de veac *Prima Ardeleană* a plătit asiguraților săi drept daune considerabila sumă de Lei 350 mil.

Beneficiul net al anului 1936 este de Lei 2.199.606 — la care adausă suma de Lei 559.390 — reportată din 1935, urmează a se distribui de adunarea generală, convocată pe ziua de 31 Martie a. c., suma de Lei 2.758.996 —.

Rezultatele obținute de *Prima Ardeleană* în anul 1936, sunt pe deplin satisfăcătoare și promițătoare pentru un viitor mai bun atât pentru sporirea afacerilor, cât și pentru realizarea unor beneficii mai remuneratorii.

Nu putem trece cu vederea creșterea simțitoare a activelor societății, mai cu seamă a asiguraților asupra vieții, care este do- vada cea mai bună a încrederii și popularității de care se bucură această societate în toate straturile sociale.

Progresul acestei întreprinderi economice, realizat an de an, trădează o conducere prudentă și administrație cinstită, care a reușit să domine toate greutățile crizei economice, menținând neștirbită reputația de care s'a bucurat totdeauna instituția.

Ultimul bilanț al *Primei Ardelene* se caracterizează prin aceeași soliditate și realitate, ca și bilanțurile anterioare.

„ARDELEANA”, inst. de credit și econ., s. p. a. în Orăștie.

Inscrisă în Registrul Bancar sub Nr. 20/1935.

Activ.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1936.		Pasiv.	
		Lei	b.		
Casa:				Capital social	21.000.000—
a) numerar efectiv	1.292.950—			Fond de rezervă legal	2.049.942—
b) dispon. la B. N. R. și C. E. C.	90.245—	1.383.195—		Fond de pensii și ajutoare al funcționarilor	2.788.725—
Disponibil la bănci:				Fond de pensii al funcționarilor sucursalei Dobra	773.308—
a) în țară		155.938—		Diferență de curs nerealizată la portof. de titluri	660.940—
Portofoliu de titluri:				Depuneri spre fruct. pe livrete, plata la purtător:	
a) Efecte publ. v. n. 877.700—	421.538—			Din țară:	
b) Titluri cotate la bursă val. nom. 1.950.500—	1.253.417—			a) la vedere depuneri noi	1.647.203—
c) Titluri necotate la bursă val. nom. 1.025.900—	364.705—			b) pe termen, depuneri noi	2.744.104—
d) Titluri streine 150.000—	21.875—	2.061.535—		c) pe termen, cota redusă	16.707.516—
Din titlurile de mai sus sunt angajate:				Creditori:	
a) Efecte publ. v. n. 180.000—	116.550—			I. Din țară la vedere	343.794—
Portofoliu de scont:				Angajamente de reescont:	
I. Plătibil în țară:				I. în țară:	
a) Cambii fără garanții	13.671.144—			a) La B. N. R.	8.714.159—
b) Cambii garantate cu ipotecă	965.125—	14.636.269—		b) La alte instituțiuni	343.200—
II. Din portof. de mai sus se află reescontat:				Dividendă neridicată	71.734—
a) Plătibil în țară:	9.057.359—			Conturi diverse	548.706—
Debitori:				Beneficiu net	623.647—
I. Din țară:					
a) debitori fără garanții	346.220—				
b) „ cu div. garanții	4.117.541—	4.463.761—			
Debitori beneficiari ai legii lichidării datoriiilor agr. și urb. din 7 Aprilie 1934 cota redusă		29.819.067—			
Participațiuni:					
In țară: la întreprinderi comerciale		1.492.520—			
Imobile:					
a) necesare pentru comerț propriu și pt. funcționarii instit.	1.000.000—				
b) alte imobile	3.384.429—	4.384.429—			
Mobilier		162.942—			
Conturi diverse		457.322—			
		59.016.978—			59.016.978—

Activ.		Conturi de ordine:		Pasiv.	
		Lei	b.		
Cauțiuni statutare	1.698.491—			Deponenți de cauțiuni statutare	1.698.491—
Efecte comerciale în gaj	2.039.883—			Deponenți de efecte comerciale în gaj	2.039.883—
Cambii de circulațiune	2.167.400—			Deponenți de cambii de circulațiune	2.167.400—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri și garanții diverse	27.719.593—			Deponenți în hip. cesiuni, mărfuri și div. garanții	27.719.593—
Depozite de titluri	7.878.500—			Deponenți de titluri	7.878.500—
Debitori de titluri împrumutate	28.500—			Diverse titluri împrumutate	28.500—
Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă)	4.906.357—			Angajamente de reescont în conversiune	4.906.357—
	46.438.724—				46.438.724—

Debit.		Contul Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1936.		Credit.	
		Lei	b.		
Cheltuieli de administrație:				Dobânzi încasate:	
a) salarii și indemnizații	973.209—			a) dela portofoliu de scont	1.294.771—
b) pensii	237.392—			b) dela debitori	189.911—
c) diverse	590.440—	1.801.041—		c) dela creanțe în conversiune	955.951—
Impozite și taxe		224.758—		Comisioane încasate	87.438—
Dobânzi plătite:				Venitul portofoliului de titluri	432.060—
a) la depuneri	106.902—			Venitul participațiilor	128.147—
b) la reescont	426.025—	532.927—		Venitul imobilelor	283.605—
Amortizări:				Beneficii diverse	342.459—
a) la creanțe dubioase	177.364—				
b) pierderi rezultate din aplic. legii con.	354.605—	531.969—			
Beneficiu net		623.647—			
		3.714.342—			3.714.342—

Orăștie, la 31 Decembrie 1936.

Cornel Mihailă, director executiv.

Dr. Aurel Vlad, fost ministru, președinte.

Ioan Lăzăroiu, șef-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

ss. Constantin Angheliescu. ss. Ioan Ieneș. ss. Ioan Moja. ss. Dr. Romul Dobo, vice-președinte. ss. Adam Basarab.
ss. Aurel Grădina. ss. Aron Demian. ss. Dr. Simion Dragomir. ss. Dr. Zeno Draia.

Subsemnatul Consiliu de cenzori, am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele institutului.
Orăștie, la 3 Martie 1937.

COMITETUL DE CENSORI:

ss. Valer Orbonaș, președinte. ss. Sima Laurențiu, exp.-cont. ss. Basil Botean. ss. Dr. Aurel Băciu. ss. Vasile Iura. ss. Victor Pop.

„ANDREIANA”
INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, S. A. RĂȘINARI, JUD. SIBIU.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai băncii „ANDREIANA”, inst. de credit și econ., S. A. în Rășinari, sunt invitați în virtutea §-ului 19 din statute pe ziua de 15 Aprilie 1937, ora 4 p. m. la

a XXVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Rășinari, în localul „Căminului Cultural”.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul anual al Cons. de administrație, Bilanțul, Co. Pierdere și Profit și raportul Cons. de Censori; aprobarea lor;
3. Descărcarea Cons. de Administrație și al Censorilor de gestiunea anului 1936;
4. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1937;
5. Stabilirea remunerației membrilor Consiliului de Censori pe 1937;
6. Modificarea statutelor conform noii legi bancare;
7. Alegerea membrilor în Consiliul de Censori pe 1937/1939;
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte, să depună acțiunile, în conformitate cu statutele institutului.

Rășinari, la 31 Decembrie 1936.

Consiliul de administrație.

Activ.	Bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1936.		Pasiv.		
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa:			Capital social	4.000.000	—
Numărar efectiv	80.403	—	Fonduri de rezervă:		
Dis. la B. N. R.	2.100	—	Rezervă statutară	7.610	—
Disponibil la bănci:		82.503	Fond pensuni	140.000	—
In țară			Fond cultural	77.915	—
Portofoliul de titluri:		236.743	Fond edificare	62.155	—
Efecte publice valoarea nominală Lei 10.000	5.600	—	Depuneri spre fructificare:		
Titluri necotate valoarea nominală Lei 63.000	31.500	—	Din țară, pe termen	3.233.333	—
Portofoliu de scont:		37.100	Creditori:		
Cambii garantate cu ipoteci	407.363	—	In țară	21.025	—
Debitori benef. de legea din 7/VI. 1934	6.154.761	—	Angajamente de reescont: în țară:		
Pierderi rezultate din aplicarea legii din 7/IV. 1934	666.193	—	La B. N. R.	15.500	—
	7.584.663	—	La Creditindustr.	27.125	—
				42.625	—
				7.584.663	—

Conturi de ordine:

	Lei	b.		Lei	b.
Cauțiuni statutare	538.000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	538.000	—
Cambii de circulațiune	364.738	—	Dep. de cambii de circulațiune	364.738	—
Ipoteci cesiuni, garanții div.	7.093.000	—	Dep. ipot. cesiuni, garanții	7.093.000	—
Efecte reescontate în conv.	42.625	—	Angajamente reescont conv.	42.625	—
	8.038.363	—		8.038.363	—

Debit.

Contul Profit și Pierdere

Credit.

	Lei	b.		Lei	b.
Cheltuieli de administrație	19.364	—	Dobinzi încasate	149.132	—
Dobinzi plătite:					
La depuneri	29.364	—			
Amortizări la pierderi agric.	100.529	—			
	149.132	—		149.132	—

Rășinari, la 31 Decembrie 1936.

ss. B. Er. Dancășiu, contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Dr. Ioan Bueur. ss. Maniu Lungu. ss. Valer Pria. ss. Dancășiu Eremia. ss. Jacob Ciucian.
 ss. Jacob Isdrailă. ss. Eugen Crăciun. ss. E. Cioran.

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea bancară.

ss. R. Pop, președ., exp.-contabil. ss. Emilian S. Dancășiu. ss. J. Martin. ss. E. Dancășiu. ss. Aleman Brote.

Banca „VICTORIA”, s. p. a., Agrișteu.**CONVOCARE.**

Domnii acționari ai Băncii „VICTORIA”, s. p. a. se invită la

a X-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 10 Aprilie 1937, la ora 16, în biroul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea dării de samă și bilanțului încheat la 31 Decembrie 1936;
2. Descărcarea consiliului de cenzori și de administrație de gestiunea anului 1936;
3. Stabilirea mărcilor de prezență pe anul 1937;
4. Eventuale propuneri conform art. 15 și 16 din statute.

Agrișteu, la 31 Decembrie 1936.

Consiliul de administrație.

Activ.	Contul Bilanțul la 31 Decembrie 1936.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei b.
Casa	20.789	—	Capital	2.000.000
Debitori în față:			Fond de rezervă	110.300
Debitori beneficiind de legea con-			Fond de pensie	22.000
versiunii cota rămasă	2.951.722	—	Depuneri spre fructificare pe termen	517.445
Cont curent	4.122	—	Cont curent	10.287
Cont cambial cu garanți	221.793	—	Angajamente de reescont intrate în	
Mobilier	21.000	—	conv. la B. N. R. și alte bănci	1.092.946
Angajamente de reescont în conversiune	1.092.946	—	Conturi Diverse	31.881
Pierdere rezultată din legea conv.	396.703	—	Amortizări la pierdere	24.216
	<u>3.809.075</u>	—		<u>3.809.075</u>
	<i>Conturi de ordine:</i>			<i>Conturi de ordine:</i>
Cauțiuni statutare	150.000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	150.000

Debit.	Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1936.		Credit.	
	Lei	b.		Lei b.
Cheltuieli de administrație:			Interese dela împrumuturi și altele	75.173
Diverse spese curente	23.057	—		
Salare	25.500	—		
Impozite la stat și comună	2.400	—		
Amortizări la pierdere	24.216	—		
	<u>75.173</u>	—		<u>75.173</u>

Agrișteu, la 31 Decembrie 1936.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. I. Holom m. p.   I. Selariu m. p.   I. Pop m. p.   N. Pop m. p.
A. Costea m. p.   I. Oltean m. p.

Subsemnații cenzori am examinat conturile prezente și la aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Agrișteu, la 12 Februarie 1937.

V. Muntean m. p.   St. Dragoș m. p.   I. Pop Teodor m. p.   P. Crișan m. p., contabil.

„CORVINEANA“, inst. de credit și econ., s. p. a., Hunedoara.

Activ.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1936.		Pasiv.	
		Lei	b.		
Casa:				Capital social	6.000.000'—
a) Numerar efectiv	466.118'—			Fonduri de rezervă:	
b) Disponibil la B. N. R.	68.818'—	534.936'—		a) Rezervă statutară	242.571'—
Disponibil la bănci:				b) Rezervă specială	13.200'—
In țară		66.600'—		Fond de pensii și ajutoare al funcț.	364.343'—
Portofoliu de titluri:				Depuneri spre fructificare:	
I. Titluri românești:				Din țară:	
a) Titluri cotate la bursă va-				a) La vedere	480.600'—
loarea nominală 387.000'—	284.890'—			b) Pe termen	1.796.690'—
b) Titluri necotate la bursă va-		342.890'—		Creditori:	
loarea nominală 58.000'—	58.000'—			Din țară:	
Portofoliu de scont:				Pe termen	19.197'—
I. Plătibil în țară:				Angajamente de reescont:	
a) Cambii fără garanții	830.578'—	1.889.578'—		In țară:	
b) Cambii garantate cu ipotecă	1.059.000'—			a) La B. N. R.	219.788'—
Din portof. de mai sus se află reescontat:				b) La alte instituțiuni	107.910'—
a) Plătibil în țară total 327.698'—				Conturi transitorii	637.207'—
Debitori:				Beneficiu net	266.966'—
Din țară:					
a) Debitori fără garanții	109.662'—				
b) „ gar. cu efecte com.	70.900'—				
c) „ garanțați cu titluri	258.060'—				
d) „ garanțați cu ipot.	360.900'—				
e) Debitori cu diverse garanții	274.440'—	1.073.962'—			
Debitori beneficiind de legea lichid. datorilor din					
7/VI.1934 (cota rămasă)		4.868.991'—			
Imobile:					
a) Necessare comerțului propriu					
și pentru funcționari	1.000.000'—	1.371.513'—			
b) Alte imobile	371.513'—				
Mobilier		2'—			
		10.148.472'—			10.148.472'—

CONTURI DE ORDINE:

Cauțiuni statutare	440.000'—
Efecte spre încasare	60.960'—
Dep. de titluri și alte valori în păstrare	1.628.000'—
Ipoteci	7.448.900'—
Efecte reesc. în conversiune (cota rămasă)	2.891.810'—
	12.469.670'—

CONTURI DE ORDINE:

Deponenți de cauțiuni statutare	440.000'—
Remitenți de efecte spre încasare	60.960'—
Deponenți de titl. și alte val. în păstrare	1.628.000'—
Deponenți de ipotecă	7.448.900'—
Angajamente de reesc. în conversiune	2.891.810'—
	12.469.670'—

Contul de Profit și Pierdere.

Debit.	Lei	b.	Credit.	Lei	b.
Cheltuieli de administrație:			Dobânzi și comisioane	526.613'—	
a) Salare	160.800'—		Venitul imobilelor	124.200'—	
b) Diverse	117.499'—	278.299'—			
Impozite și taxe		63.364'—			
Dobânzi plătite:					
a) La reescont	16.257'—				
b) La alți creditori	25.927'—	42.184'—			
Beneficiu net		266.966'—			
		650.813'—			650.813'—

Hunedoara, la 31 Decembrie 1936.

Valeriu Bejan, director executiv — expert contabil. Ioan Don, cassier — expert contabil. Maxim Crăciun, expert contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Ioan Popoviciu, președinte. Dr. Mihail Mărcuș. Ioan Trif. Simion Chirca. Miron Glodean. Nicolae Albu.
Ing. Ștefan Mateescu. Ștefan Jeșanu.

Subsemnatul comitet de censoredi am examinat conturile de mai sus și le-am găsit în deplină ordine și exacte.

Hunedoara, la 23 Februarie 1937.

Dr. Laurențiu Leșnican, președinte. Teodor Murgău. Protopop Nicolae Suciu. Aurel Dămăcuș, expert contabil.

„CORVINEANA“, inst. de credit și econ., s. p. a., Hunedoara.**CONVOCARE.**

In sensul §-ului 19 din statute, domnii acționari ai institutului de credit și economii „CORVINEANA“, s. p. a. in Hunedoara, sunt convocați la

a XLI-a adunare generală ordinară,

care se va ținea in localul institutului din Hunedoara, la 11 Aprilie 1937, la orele 3 p. m., cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Alegerea președintelui, conform §-ului 28 din statute ;
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul Censorilor, aprobarea Bilanțului pe anul 1936, întrebuintarea beneficiului net și darea absolutului ;
3. Modificarea statutelor ;
4. Fixarea jetoanelor de prezență pentru membrii Consiliului de Administrație și stabilirea remunerației pentru membrii Consiliului de Censori pe anul 1937 ;
5. Intregirea Consiliului de Administrație ;
6. Intregirea Consiliului de Censori prin alegerea alor 4 membrii supleanți ;
7. Eventuale propuneri ivite în cadrul §-ului 28 din statute.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la adunarea generală, sunt rugați a-și depune in înțelesul §-ului 20 din statute, la cassa institutului acțiunile și eventual documentele de plenipotență cel mult până la 10 Aprilie 1937, orele 12. Acțiunile se pot depune și la „Banca Românească“, s. a. București. Avizul despre depunerea acțiunilor trebuie să sosească cu 24 ore înainte de ținerea adunării.

Hunedoara, la 23 Februarie 1937.

Consiliul de Administrație.

Vezi Bilanțul pe pagina 106.

„Prima Ardeleană“, Soc. Anon. de Asigurări Generale, Cluj.**CONVOCARE.**

Domnii acționari ai Societății Anonimă de Asigurări Generale „PRIMA ARDELEANĂ“ se invită prin aceasta la

a XXV-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 31 Martie 1937, orele 11 a. m., in birourile societății din Cluj, Piața Unirii Nr. 8, pe lângă următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale ;
2. Darea de seamă a Consiliului de Administrație asupra gestiunii anului 1936 și raportul Comitetului de Censori ;
3. Aprobarea Bilanțului, a Contului Profit și Pierdere și descărcarea Consiliului de Ad.-ție și a Comitetului de Censori ;
4. Distribuirea profitului net ;
5. Urcarea capitalului societar ;
6. Modificarea art. 4 din statutele Societății și eventual modificarea Statutelor Fondului de pensune al funcționarilor ;
7. Alegerea Consiliului de Administrație și a Comitetului de Censori ;
8. Fixarea retribuției Comitetului de Censori.

Ceice doresc a lua parte la aceasta adunare generală, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la casieria centrală a Societății, sau la reprezentanțele ei generale până la 27 Martie 1937.

Cluj, la 13 Martie 1937.

Consiliul de administrație.

Vezi Bilanțul pe pagina 108.

„PRIMA ARDELEANĂ”, Societate Anonimă de Asigurări Generale, Cluj.

Nr. 12 — 20 Martie 1937.

REVISTA ECONOMICA

08

BILANȚ GENERAL PE ANUL 1936.				Pasiva.			
Activa.				Pasiva.			
	ELEM. ACCID. Lei	VIAȚĂ. Lei	TOTAL. Lei		ELEM. ACCID. Lei	VIAȚĂ. Lei	TOTAL. Lei
Numerar in casă	7.560.469			Capital societar	6.000.000	4.000.000	10.000.000
„ la Banca Națională	11.009.400			Fond statutar de rezervă	3.359.893	1.914.654	5.274.547
„ la Cec	1.863.377			Fond special de rezervă	2.411.497		2.411.497
„ la Bănci la vedere	27.897.275		48.330.521	Fond pentru amort. imobilelor		2.300.000	2.300.000
Efecte		5.790.567	5.790.567	Fond pentru creanțe dubioase	250.000	250.000	500.000
Imobile		45.300.000	45.300.000	Fond pentru diferențe de curs	300.000		300.000
Imprumuturi pe ipoteci	44.398.795		44.398.795	Fond de pensii	13.252.587		13.252.587
Imprumuturi pe polițe de asigurare		24.756.496	24.756.496	Rezerva de primire:			
Plasamentele fondului de pensii	13.252.587		13.252.587	la asig. incendiu		14.828.217	
Cont curent al ramurei elementare		53.943.552	53.943.552	la asig. efracție		749.059	
Diverși Debitori	241.339		241.339	la asig. grindină		165.307	
Societăți de asigurare	1.601.383	85.402	1.686.785			15.742.583	
Agenții principale și agenți	6.464.758	12.175.406	18.640.164	minus partea reasig.		6.593.429	9.149.154
				la asig. accid.		1.914.465	
				minus partea reasig.		1.344.801	569.664
				la asig. viață		162.958.336	
				minus partea reasig		78.739.872	84.218.464
				Despăgubiri încă nelichidate: partea societăți:			
				la asig. elem.		1.040.052	1.040.052
				la asig. accid.		614.716	614.716
				la asig. viață			1.670.280
				Cont curent al ramurei viață		53.943.552	53.943.552
				Societăți de asigurare și reasig.		16.171.977	1.958.786
				Depozitul de rez. al soc. reasig.		4.445.593	44.172.872
				Dividende necerute		164.852	164.852
				Diverși creditori		426.860	996.357
				Beneficiu: reportat din 1935		559.390	
				pe anul 1936		1.629.596	2.758.996
						114.289.383	142.051.423
						256.340.806	256.340.806

Cheltuieli.				PROFIT ȘI PIERDERE.				Venituri.			
Centrala și ramura elementară:				Centrala și ramura Elementară:				Centrala și ramura Elementară:			
	Lei	Lei	Lei		Lei	Lei	Lei		Lei	Lei	Lei
Daune lichidate:				Beneficiu rep. din 1935			559.390	Reportul rezervelor din 1935			8.934.851
la asig. incendiu	8.473.710			Prime și taxe: la asig. incendiu	37.070.541			minus partea reasig.		15.263.735	21.806.806
la asig. efracție	392.923			la asig. efracție	1.872.648			la asig. grindină		930.551	942.097
la asig. grindină	527.453	9.394.086		minus partea reasig	1.450.324			minus partea reasig		837.359	612.965
Cheltuieli generale și comisioane		16.680.989		Interese		546.654		Partea reasig. din daune: la asig. incendiu		6.340.705	
Impozite și taxe		2.710.069		la asig. efracție		205.819		la asig. grindină		428.825	6.975.349
Rez. de prime și daune pe anul curent	19.259.705			la asig. grindină		6.975.349	39.818.722				
Minus partea reasigurătorilor	9.070.499	10.189.206	38.974.350	Ramura accidente:				Reportul rezervelor din 1935			985.007
Ramura accidente:				Prime și taxe	4.620.633			minus partea reasig.		2.738.785	1.881.848
Daune lichidate		1.698.287		Partea reasig. din daune			4.090.123				
Cheltuieli generale și comisioane	338.506			Ramura viață:				Reportul rezervelor din 1935			73.752.029
Impozit proporțional		83.726		Prime și taxe	26.855.031			Prime și taxe		10.274.960	16.580.071
Rezerva de prime și daune pe anul crt.	5.667.728			minus partea reasig.				Diverse venituri			4.716.359
minus partea reasigurătorilor	4.483.348	1.184.380	3.304.899	Partea reasig. din daune			99.547.141				4.498.682
Ramura viață:											
Daune lichidate		9.480.562									
Cheltuieli generale și comisioane		3.771.290									
Impozite și taxe		1.964.940									
Rezerva de prime și daune pe anul crt.	162.719.930										
minus partea reasigurătorilor	78.959.591	83.760.339	98.977.131								
Beneficiu net:											
Reportat din 1935			559.390								
Beneficiu pe 1916			2.199.606				2.758.996				
			144.015.376								

Președintele Consiliului de administrație: **Ioan I. Lapedatu.**

Director general: **Ștefan Boer.**

Subdirector general: **Dr. Ioan Crețu.**

Revizuit și aflat în consonanță cu registrele societății

Emiter: **Dr. N. Schiau.**

Dr. N. Schiau.

Cluj, la 31 Decembrie 1936.